

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ Ing. A. K.**, bývajúcej v K., P. č. X., **2/ Ing. J. P.**, bývajúceho v K., S. č. X., obaja zastúpení JUDr. A. P., bývajúcou v K., N. č. X., proti žalovaným **1/ A. L.**, bývajúcej v K., T. č. X., **2/ MVDr. M. L.**, bývajúcemu v L., H. č. X., obaja zastúpení JUDr. R. B., advokátom v K., H. č. X., **o neúčinnosť právneho úkonu**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 15 C 99/2003, o námietke zaujatosti sudcov Krajského súdu v Košiciach, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Krajského súdu v Košiciach JUDr. Imrich Volkai, JUDr. Štefan Ferencsik, JUDr. Ľudmila Babjaková, JUDr. Eva Baranová, JUDr. Viera Bodnárová, JUDr. Drahomíra Brixiová, JUDr. Ladislav Čakoci, JUDr. Jarmila Čabaiová, JUDr. Angela Čechová, JUDr. Marek Dudík, JUDr. Ladislav Duditš, JUDr. Anna Ďugová, JUDr. Eva Feťková, JUDr. Jolana Fuchsová, JUDr. Marta Goliášová, JUDr. Mária Hlaváčová, JUDr. Zuzana Homzová, JUDr. Marianna Hrabovecká, JUDr. Vladimír Hrib, JUDr. Agnesa Hricová, JUDr. Alexander Husivarga, JUDr. Jaroslav Chlebovič, JUDr. Judita Juráková, JUDr. Oto Jurčo, JUDr. Evžen Kelij, JUDr. Janka Kočišová, JUDr. Anna Kohútová, JUDr. Milan Konček, JUDr. František Krempaský, JUDr. Karol Kučera, JUDr. Ľuboš Kunay, JUDr. Jozef Kuruc, JUDr. Jozef Maruščák, JUDr. Slávka Maruščáková, JUDr. Lujza Maťašová, JUDr. Andrea Mazáková, JUDr. Gabriela Mederová, JUDr. Viktória Midová, JUDr. Valéria Mihalčinová, JUDr. Soňa Minxová, JUDr. Daniela Mitterpáková, JUDr. Pavol Nad', JUDr. Katarína Nemešová, Mgr. Miroslav Osif, JUDr. Katarína Pramuková, JUDr. Roman Rizman, JUDr. Štefan Sekelský, JUDr. Juraj Schwarcz, JUDr. Tamara Sklenárová, JUDr. Ján Slobodník, JUDr. Marián Sluk, PhD., JUDr. Miroslav Soga, JUDr. Diana Solčányová, JUDr. Juraj Sopoliga, Mgr. Eva Styková, JUDr. Zoltán Szalay, JUDr. Andrej Šalata, JUDr. František Ševčovič, JUDr. Zuzana Šoltýsová, JUDr. Anna Toegelová, JUDr. Ladislav Tomčovčík, JUDr. Peter Tutko, JUDr. Jozef Vanca, JUDr. Gabriela Varhalíková, JUDr. Táňa

Veščičíková, JUDr. Frederika Zozul'áková a JUDr. Ludvika Bodnárová **s ú v y l ú č e n í**
z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp.zn. 5 Co 124/08.

Vec prikazuje na prejednanie a rozhodnutie **Krajskému súdu v Banskej Bystrici**.

O d ô v o d n e n i e :

V konaní, ktoré je vedené na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 15 C 99/2003 a na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 5 Co 124/08 vzniesla žalovaná 1/ námietku zaujatosti sudcov Krajského súdu v Košiciach, ktorú odôvodnila tým, že v konaní zastupuje žalobcov JUDr. A. P., ktorá bola sudkyňou na tomto súde a v súčasnosti má prerušený výkon funkcie sudcu. Dôvodná je preto pochybnosť o nestrannosti a nezaujatosti sudcov, ktorí sa so zástupkyňou žalobcov ako bývalou kolegyňou poznajú.

Krajský súd v Košiciach predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky s poukazom na § 16 ods. 1 O.s.p.

Sudcovia Krajského súdu v Košiciach sa vyjadrili tak, že vo väčšine právnu zástupkyňu žalobcov ako kolegyňu poznajú a vo veci sa cítia byť zaujatí, časť zo sudcov uviedla, že sa necítia byť vo veci zaujatí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky posudzoval obsah vyjadrenia sudcov Krajského súdu v Košiciach z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré by mohli byť vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca.

Nestrannosť sudcu sa prejavuje v dvoch aspektoch. Prvý spočíva v rýdzo osobnom presvedčení určitého sudcu v danej veci. Keďže ide o subjektívnu kategóriu vyjadrujúcu

vnútorný psychický vzťah samotného sudcu k prejednávanej veci (zahrňuje vzťah sudcu k predmetu konania, jeho účastníkom a právnym zástupcom), je o nej schopný vypovedať jedine sám sudca. Takto úzko ponímaná kategória nestrannosti by však nenašla v praxi uplatnenie bez jej vyjadrenia aj v širšej, objektívnej rovine. Za objektívne nemožno považovať len to, ako sa nestrannosť sudcu javí navonok (napr. účastníkovi konania), ale najmä to, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne založiť pochybnosti o tom, či sudca disponuje určitým vzťahom k veci.

Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu (Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998).

Z tohto pohľadu dôjde k vylúčeniu sudcu z pojednania a rozhodovania veci nielen vtedy, keď jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom je založený na zaujatosti skutočne preukázanej, ale rovnako, i keď existuje čo i len najmenšia pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach verejnosti.

Pokiaľ ide o existenciu takéhoto právne relevantného pomeru u sudcov Krajského súdu v Košiciach, vo väčšine uviedli, že vzhľadom na ich pracovný i osobný vzťah k právnej zástupkyňi žalobcov, ktorá bola ich kolegyňou, sa cítia byť vo veci zaujatí. V takomto prípade bolo potrebné zohľadniť, že sami sudcovia tohto súdu potvrdili existenciu vzťahu k účastníkovi konania, ktorý vzťah ustanovenie § 14 ods. 1 O.s.p. považuje za právne relevantný. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rešpektoval vyjadrenia o ich zaujatosti a v dôsledku toho rozhodol, že títo sudcovia Krajského súdu v Košiciach sú vylúčení z pojednania a rozhodovania tejto veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako vylúčil z pojednania veci aj sudcov, ktorí sa vyjadrili, že sa necítia byť zaujatí. Dospel totiž k záveru, že ich subjektívne stanovisko (t.j. že sa necítia byť zaujatí) je síce dôležité, avšak pre komplexné posúdenie ich vzťahu k účastníkom konania (právnej zástupkyňi žalobcov) a tým pre posúdenie ich nestrannosti v konaní, nie je rozhodujúce. V danom prípade treba zohľadniť najmä hľadisko objektívne, ktoré práve odôvodňuje pochybnosti o možnej zaujatosti týchto sudcov v konaní. Ak má

(mal) totiž sudca kolegiálny vzťah k inému sudcovi (neskôr zástupcovi účastníkov konania) z rovnakého pracoviska, s ktorým sa bežne, aj keď len v rámci plnenia pracovných povinností, stýkal, ide o takú skutočnosť, ktorá (bez ohľadu na skutočnú povahu tohto vzťahu) je spôsobilá vyvolať opodstatnené pochybnosti o pomere sudcu k takému kolegovi vo veci, v ktorej vystupuje ako zástupca účastníkov konania. Daný vzťah už nemožno považovať za neutrálny, či spoločenský, keď jeho povaha sama osebe vzbudzuje pochybnosti o sudcovskej nezávislosti.

So zreteľom na to, že v dôsledku vylúčenia všetkých sudcov Krajského súdu v Košiciach, nemôže tento inak príslušný súd konať, bolo potrebné vec podľa § 12 ods. 1 O.s.p. prikázať inému súdu toho istého stupňa.

Vo veci, vedenej na tomto súde pod sp.zn. 5 Co 124/08 rozhodne preto Krajský súd v Banskej Bystrici.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. júla 2008

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :